

Valtuustoaloite / Koulujen ja laitosten ylijäämäruoka hyötykäyttöön

4024/00.02.00/2014, 4320/02.09.00/2015

Tekla § 74

Valmistelija: palvelupäällikkö Elsi Lääveri, puh. 044-797 6927, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Kaupunginvaltuuston 8.12.2014 kokouksessa on tehty valtuustoaloite koulujen ja laitosten ylijäämäruoan hyötykäytöstä.

Jarmo Laitinen on tehnyt 4.3.2015 koulujen ylijäämäruoan käytöstä kuntalaisaloitteen, joka käsitellään myös tässä yhteydessä.

Esityslistan liitteenä 12 valtuustoaloite ja kuntalaisaloite.

Heinolan ruokapalveluissa on seurattu syntyvän biojätteen ja ruokahävikin määrää vuosittain ja niiden pohjalta on tehty erilaisia toimenpiteitä, ruokahävikin vähentämiseksi. Ruokapalveluissa on huomioitu ruokahävikkiin liittyvät taloudelliset sekä ympäristönäkökulmat ja sen määrää pyritään määrätietoisesti vähentämään.

Merkittävimmät syyt ruokahävikin syntymiseen ovat menekin ennakoinnin vaikeus ja tilatut, mutta turhaan valmistetut erityisruokavalioannokset. Erityisesti yläkoulussa ja lukiossa ruoan menekki on huonosti ennakoitavissa ruokailijoiden satunnaisuuden ja liikkuvuuden vuoksi. Heinolan ruokapalveluiden ruokahävikin määrään vaikutaan muun muassa arvioimalla valmistettavan ruoan määrää syntyvän hävikin määrän perusteella, vaikuttamalla ruokailijoiden asenteesiin, käyttämällä selkeitä erityisruokavaliomerkintöjä sekä jatkuvalla tiedottamisella.

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran on laatinut ohjeistuksen ylijäämäruoan käytöstä ja käsittelystä. Ohjeistus on julkaistu toukokuussa 2013.(21.5.2013, nro 16035/1). Tarjolla olleen ruoan voi myydä linjastosta tai luovuttaa ruoka-apuun edellyttäen, että ruoka täyttää Elintarvikelain (23/2006) vaatimukset ruoan käsittelystä ja säilytyksestä. Lisäksi ruokapalveluissa pidettiin aiheesta palaveri 10.3.2015, johon oli kutsuttu asiantuntijaksi Päijät-Hämeen sosiaaliyhtymän terveystarkastaja Niina Varjo. Hän antoi lisätietoa luovutettavien ruokien käsittelystä, pakkaamisesta sekä tuoteselosteiden käytöstä.

Vastuu ruoan turvallisuudesta on sekä ruokaa lahjoittavilla yrityksillä että ruokaa jakavilla tai luovuttavilla tahoilla. Kerran tarjolla ollut ruoka voidaan luovuttaa välittömästi, jos ruoka on aistinvaraisesti arvioituna moitteetonta ja se on kuumaa (yli +60 C) tai nopeasti jäähdytettyä (yli +60 C:sta alle +6 C:een 4 tunnissa). Näiden lisäksi on huolehdittava luovutettavien ruokien allergisoivien aineiden merkitsemisestä.

Aloitteen pohjalta Heinolan ruokapalveluissa selvitettiin laajasti kokemuksia ja kartoitettiin päätöksiä muista kaupungeista ja kunnista. Ylijäämä ruoan käyttö on tällä hetkellä erittäin ajankohtainen aihe monessa kunnassa ja kaupungissa. Toimintatavat ylijäämäruoan käsittelyssä vaihtelee. Ylijäämäruokaa luovutetaan kolmannen sektorin toimijoille, jotka huolehtivat ruoan jakelusta vähävaraisille kuntalaisille tai sitä myydään edullisesti valituille asiakasryhmille esim. eläkeläiset, veteraanit. Ylijäämäruokaa käsittelevät ruokapalvelut kertovat toiminnan lisäävän jonkin verran keittiöhenkilöstön työtä. Lisäksi rahan käsittely ruokailun yhteydessä vaatii kassajärjestelmää.

Ehdotus:

Teknisen toimen johtaja (TP): Tekninen lautakunta päättää, että ylijäämäruoan kokeilu järjestetään seuraavin ehdoin:

1. Ylijäämäruokaa luovutetaan Heinolassa toimivan kolmannen sektorin toimijan kautta edelleen vähävaraisille. Em. ehdot täyttävien järjestöjen kanssa kokeillaan ylijäämäruoan lahjoittamista järjestöjen omiin astioihin ja edelleen jaettavaksi heidän omissa tiloissaan.
2. Ylijäämäruoan käsittely ja luovuttaminen eivät saa aiheuttaa laite- tai välinekustannuksia ruokapalvelulle.
3. Pilottikouluina ovat Lyseonmäenkoulu sekä lukio. Pilottihanke rajataan syys-joulukuun ajaksi 2015. Kokeilua seurataan ja sen perusteella päätetään, jatketaanko ylijäämäruoan lahjoittamista hyväntekeväisyysjärjestöille.

Lisäksi lautakunta antaa edellä esitetyt toimenpiteet vastauksenaan

1. Jarmo Laitisen tekemään kuntalaisaloitteeseen ja
2. Juuso Seppälän ym. tekemään valtuustoaloitteeseen kaupungin hallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Jatkokäsittely

kaupunginhallitus

Tiedoksianto:

Koneote
Kopio

Jarmo Laitinen
palvelupäällikkö